

Sigurnost snabdjevanja prirodnim gasom u svjetlu nove evropske regulative

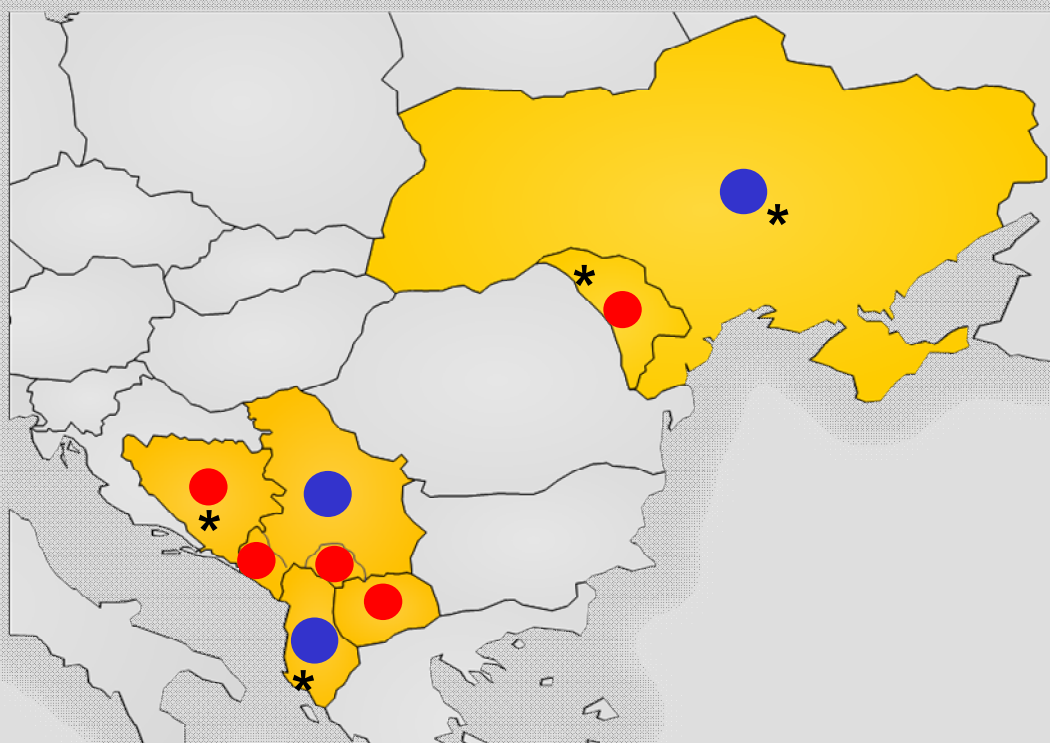
Mirza Sendijarević, Direktor

***Energijska efikasnost i prirodni gas – realno rješenje za čist zrak u Sarajevu
Sarajevo, 15.03.2016. godine***

Ugovor o osnivanju Energetske Zajednice JIE

Obaveza usklađivanja zakonodavstva BiH/FBiH iz oblasti energije sa pravnom stečevinom EU ↓

- BiH potpisala Ugovor 25.10.2005. - stupio na snagu 25.08.2006. godine
- 24.10.2013. godine produžen za dodatnih 10 godina

- Države članice Energetske Zajednice JIE
- Usvojen Zakon o gasu usklađen sa Trećim paketom
- Postoji Nacrt Zakona o gasu
- * Sekretarijat EZ pripremio Nacrte Zakona

PRIMARNA LEGISLATIVA IZ OBLASTI GASA – TREĆI PAKET:

- **Direktiva 2009/73/EC** o zajedničkim pravilima za interno tržište prirodnog gasa
  - **Direktiva 2004/67/EC** o mjerama zaštite sigurnosti snabdjevanja gasom
  - **Uredba 715/2009/EC** o uslovima pristupa transportnim mrežama
- Bosna i Hercegovina – bez progressa

Gasna mreža Jugoistočna Evropa

IZVOR DG
ENERGY

Zakonodavni okvir za sigurnost snabdjevanja EZ

Postojeći:

Ugovor o osnivanju EZ - Izjave o sigurnosti snabdjevanja, mjere zaštite, uzajamna pomoć u slučaju prekida

Direktiva 2004/67/EC o mjerama zaštite sigurnosti snabdjevanja gasom

U pripremi:

Uredba (EU) 994/2010 o mjerama zaštite sigurnosti snabdjevanja gasom i stavljanju van snage Direktive 2004/67/EC, čije je donošenje rezultat Rusko-Ukrajinske krize 2009. godine

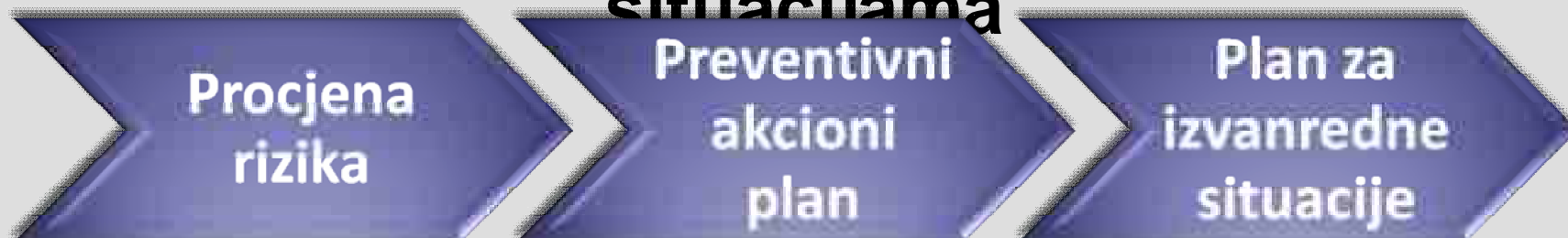
EU nivo: Sekretarijat EZ je član Koordinacione grupe za gas

EZ nivo: Koordinaciona grupa za sigurnost snabdjevanja zamišljena kao platforma za koordinaciju mjera sigurnosti poduzetih na nacionalnom i regionalnom nivou – Grupa za gas i Grupa za električnu energiju

Osnovni ciljevi Uredbe (EU) 994/2010

- Obezbiđediti da sve države osiguraju odgovarajuće instrumente u svrhu pripreme i upravljanja efektima nestašice gasa bilo da je nestašica prouzrokovana prekidom u snabdjevanju ili iznimno velikim potrebama za gasom;
- Poboljšati prekogranične kapacitete razvojem nove infrastrukture koja ne mora nužno biti ekonomski isplativa, ali je neophodna u cilju obezbjeđenja sigurnosti snabdjevanja. Ovo se postiže primjenom infrastrukturnog standarda (pravilo N-1) i obezbjeđenjem trajnog dvosmjernog protoka;
- Obezbiđediti minimalni nivo snabdjevanja gasom, posebno tzv. grupi „zaštićenih potrošača“ – sva domaćinstva priključena na distributivnu mrežu, te mala preduzeća i esencijalne socijalne službe pod uslovom da ne čine više od 20% ukupne potrošnje gasa;
- Standardom snabdjevanja predvidjeti garantovano neprekidno snabdjevanje gasom zaštićenih potrošača u razdoblju od minimalno 7 odnosno 30 dana ovisno o definisanom scenariju;

Usklađene analize rizika, preventivne mjere i mjere upravljanja kriznim situacijama

Procjena rizika – analiza scenarija iznimno velikih potreba za gasom i prekida u snabdjevanju, uz kategorizaciju mogućih prijetnji i opasnosti u niske, srednje i visoke rizike, uzimajući u obzir nacionalne specifičnosti

Preventivni akcioni plan – sadrži sve raspoložive mjere s ciljem da se izbjegnu ili smanje vjerovatnosti i uticaji različitih rizika

Plan za izvanredne situacije – plan u situacijama kada količina gasa na tržištu nije dovoljna za pokrivanje svih potreba. Definiše uloge i odgovornosti, šeme razmjene informacija i pravac neophodnih djelovanja od strane vlada, preduzeća koja se bave prirodnim gasom, potrošača i ostalih učesnika na tržištu. Plan je baziran na tri nivoa: nivo ranog upozorenja, nivo uzbune i nivo izvanrednog stanja

Naredni koraci

- ✓ Razmatranje izmjene Uredbe 994/2010 u EU - nedostaci:
  - Definicija zaštićenih potrošača
  - Infrastrukturni standard
  - Standard snabdjevanja
  - Regionalna saradnja
  - Analiza uticaja prekida snabdjevanja gasom na proizvodnju električne energije i vice versa
  - Identifikacija i procjena rizika

Ključne ideje:

- Kreirati u potpunosti operativan okvir za sigurnost snabdjevanja, i to putem revidovane Uredbe 994/2010 pomoću:
  - ✓ Prekogranične saradnje između država članica Evropske Unije i država članica Energetske Zajednice
  - ✓ Proširiti okvir revidovane Uredbe na države članice Energetske Zajednice posebno njihovim uključivanjem u proces upravljanja kriznim situacijama

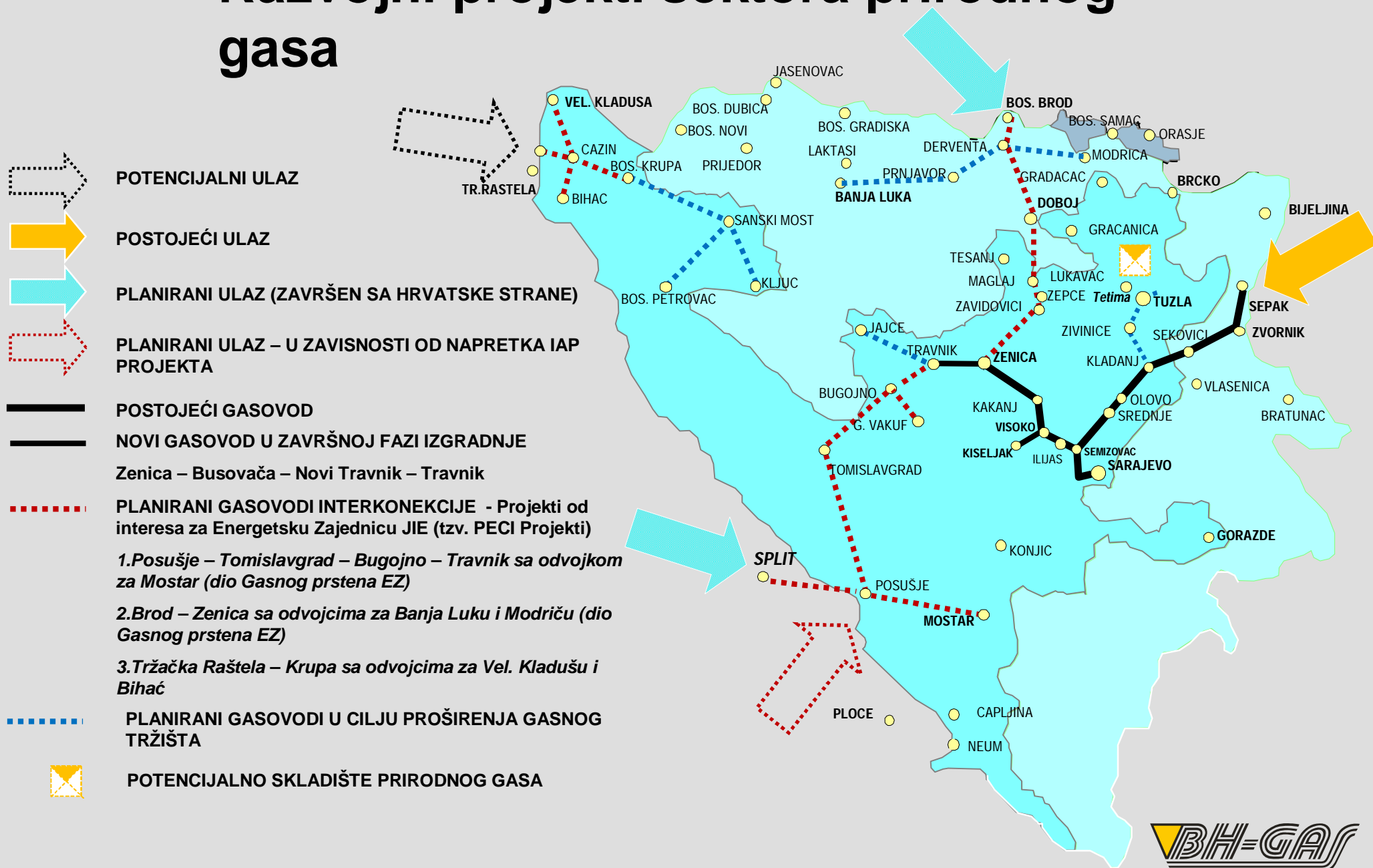
Ključni izazovi:

- ✓ Uspostaviti primjenjive i pravno obavezujuće instrumente između država članica EU i EZ s posebnim osvrtom na prekogranična pitanja
- ✓ Obezbijediti dosljednost u primjeni politike sigurnosti snabdjevanja i provođenja iste na nivou EU i EZ

Strategija projekata razvoja – Ključni ciljevi

- *Razvoj transportne mreže prirodnog gasa u FBiH s ciljem proširenja tržišta prirodnog gasa*
- *Diverzifikacija izvora snabdjevanja s ciljem povećanja sigurnosti snabdjevanja*
- *Povezivanje transportnih gasnih mreža sa susjednim zemljama s ciljem da BiH postane dio regionalnog i evropskog gasnog sistema*

Razvojni projekti sektora prirodnog gasa

Evropska Energetska Unija ili ...

PRIMARNA LEGISLATIVA

- Implementacija Trećeg paketa
- Energetska politika → Energetska strategija

SEKUNDARNA LEGISLATIVA

- U skladu sa Direktivama i Regulativama EU

HVALA NA PAŽNJI!

Privredno društvo za proizvodnju i transport gasa BH-Gas d.o.o.

Hamdije Čemerlića 2 / I

71000 Sarajevo Bosna i Hercegovina

Tel: +387 (0) 33 724 220

Fax: +387 (0) 33 661 621

E-mail: direkcija@bh-gas.ba

www.bh-gas.ba

